

Notat med våre hovedsynspunkter til åpen høring i Utdannings- og forskningskomiteen fredag 15. desember 2017

Skolelederforbundet vil kommentere de fire representantforslagene med våre egne overskrifter:

1) Kompetansekrav med tilbakevirkende kraft

Skolelederforbundet er ikke mot at lærere skal ha relevant og høy kompetanse i de fagene de skal undervise i. Dette er nødvendig slik utviklingen er i samfunnet. Med stadig høyere krav til faglighet, og behovet for en høyt utdannet befolkning, må den norske lærerstand ha en høy faglig standard.

Men vi er ikke enige i at en hel generasjon lærere skal «avskiltes» av den grunn. Det er etter vårt skjønn nok med det tilbudet om videreutdanning som staten gir. Dette gir de som ønsker det, muligheten til å øke egen kompetanse. Men det må være opp til skolene selv, og skoleeiere å vurdere og sikre seg nødvendig kompetanse.

Dette gir også, etter vårt skjønn, et uheldig og uønsket signal til alle de lærerne som i årevis har undervist på en tilfredsstillende måte og som har skaffet seg god realkompetanse i fagene.

2) Lærernorm på skolenivå – flere lærere i skolen, likeverdig og tilpasset opplæring

Skolelederforbundet mener det er spesielt viktig med tidlig og riktig utformet innsats for å sikre at flest mulig elever går ut av grunnskolen med nødvendige grunnleggende ferdigheter. Dette vil kunne redusere frafall i videregående skole og redusere behovet for spesialundervisning. Vi støtter derfor alle intensjoner om å øke ressursene til grunnskolen.

Vi støtter derimot ikke forslaget om en minsteressursnorm for lærertetthet på skolenivå. Dette griper for mye inn i den lokale handlingsfriheten, en slik norm svekker skolelederens og -eieres mulighet til å utøve nødvendig skjønn.

Skolelederforbundet vil holde fast på at det er skoleeier som har ansvar for å sørge for at skolen har nødvendige ressurser slik at kravene i opplæringsloven skal oppfylles. Store lokale forskjeller krever forskjellig organisering, både på kommune- og skolenivå. Det er avgjørende at en eventuell lovregulering av ressursnivået i skolen innrettes slik at skoleeier sørger for at skolene er i stand til å gi et pedagogisk forsvarlig tilbud og et trygt og godt skolemiljø.

En eventuell lovregulering må fullfinansieres for å sikre eier og skolens ledelse nødvendig handlingsrom. Vi mener det må være opp til skoleeier i samarbeid med skolelederne å fordele ressursene til skolen i tråd med lokale behov og etter gitte normer. Det er av den grunn viktig at skoleeier kjenner sine skoler godt. Like viktig er det at skolelederne har inngående kunnskap om egen skole og elever og har fullmakt til å utnytte det handlingsrom økte ressurser gir til å ivareta aktuelle behov i og på tvers av klasser/klassestrinn både på kort og lang sikt.

Vi har tiltro til at skoleledere evner å fordele skolens ressurser på en måte som gagnar elevene ut fra pedagogiske behov og vurderinger. Grunnskolen trenger mer ressurser generelt, men vi mener at en norm for lærertetthet ikke er veien å gå fordi det hindrer mulighet til å disponere ressursene i tråd med de lokale forhold og endringer som oppstår.

I tillegg til flere lærere, mener vi det er behov for ansatte med annen kompetanse i laget rundt eleven, og skolens ledelse trenger økt administrativ støtte, både på eier- og skolenivå for å kunne ivareta alle lederoppgaver.

3) Karakterkrav i matematikk for opptak til lærerutdanningen

Som nevnt tidligere er Skolelederforbundet selvsagt opptatt av at lærerstanden holder en høy faglig standard. Vi mener også at tiltak som sikrer at de «beste» søker seg til lærerutdanningene, er meget viktig for å gi barn og unge en best mulig utdanning, og ikke minst dannelse.

Om kravet til 4 i matematikk for å komme inn på lærerstudiet er det som skal til for å sikre oss de beste kandidatene, er vi mer usikker på. Det er liten tvil om at matematikk er viktig og det er gode argumenter for å stille minimumskrav. Men det sikrer oss likevel ikke at kandidatene har nødvendige personlige egenskaper, læringskapasitet, relasjonell kompetanse og engasjement for et utrolig krevende yrke.

Skolelederforbundet ser med andre ord behov for også å vurdere andre opptakskriterier. Det kan være å se på et karaktersnitt, kombinert med vurdering av skikkethet for yrket og annen relevant arbeids- og organisasjonserfaring. For å kartlegge dette vil blant annet intervju og opptaksprøver kunne være aktuelt; slik vi erfarer at Finland velger ut sine lærerkandidater.

Solveig Hvidsten Dahl
Forbundsleder